SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä huhtikuuta 2022

263/2022

Laki

vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetun lain (387/2013) 19 ja 21–28 §, sellaisina kuin niistä ovat 25 § laissa 245/2019 ja 28 § laissa 1422/2019,

muutetaan 3, 4, 6, 9–14, 17 ja 20 §, sellaisena kuin niistä on 17 § laissa 727/2021, sekä *lisätään* lakiin uusi 28 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sähkö- ja elektroniikkalaitteella* laitetta, joka tarvitsee sähkövirtaa tai sähkömagneettisia kenttiä voidakseen toimia vähintään yhdessä käyttötarkoituksessaan sekä laitetta, jota käytetään kyseisten virtojen ja kenttien tuottamiseen, siirtämiseen ja mittaamiseen ja joka on suunniteltu käytettäväksi enintään 1 000 voltin vaihtojännitteellä tai enintään 1 500 voltin tasajännitteellä;

2) *liitäntäjohdolla* johtoa, jonka nimellisjännite on alle 250 volttia ja joka liittää sähkö- ja elektroniikkalaitteen pistorasiaan tai kaksi sähkö- ja elektroniikkalaitetta tai useampia sähkö- ja elektroniikkalaitteita toisiinsa;

3) *varaosalla* sähkö- ja elektroniikkalaitteen tarkoituksenmukaisen toiminnan kannalta tarpeellista erillistä osaa, jolla voidaan korvata sähkö- ja elektroniikkalaitteen osa ja joka palauttaa laitteen toimivuuden tai parantaa sitä;

4) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa, valmistuttaa tai antaa suunniteltavaksi sähkö- ja elektroniikkalaitteen ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään;

5) *valtuutetulla edustajalla* Euroopan talousalueelle sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen valtuutus hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;

6) *jakelijalla* sellaista muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa sähkö- ja elektroniikkalaitteen saataville markkinoilla;

7) *maahantuojalla* Euroopan talousalueelle sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuotavan sähkö- ja elektroniikkalaitteen Euroopan talousalueen markkinoille;

HE 139/2021
TaVM 2/2022
EV 7/2022

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020 (32019R1020); EUVL L 169, 25.6.2019, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/65/EU (32011L0065); EUVL L 174, 1.7.2011, s. 88

8) *talouden toimijalla* markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020, jäljempänä *markkinavalvonta-asetus*, 3 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua valmistajaa, valtuutettua edustajaa, maahantuojaa, jakelijaa sekä jakelupalvelujen tarjoajaa;

9) *asettamisella saataville markkinoilla* sähkö- ja elektroniikkalaitteen toimittamista Euroopan talousalueen markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;

10) *markkinoille saattamisella* sähkö- ja elektroniikkalaitteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville Euroopan talousalueen markkinoilla;

11) *CE-merkinnällä* akkreditoinnin vaatimusten vahvistamisesta ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklassa tarkoitettua merkintää, jolla valmistaja osoittaa, että tuote on merkinnän kiinnittämistä koskevassa Euroopan unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä asetettujen sovellettavien vaatimusten mukainen;

12) *homogeenisella materiaalilla* kauttaaltaan tasakoosteista materiaalia tai materiaalien yhdistelmästä koostuvaa materiaalia, jota ei voida jakaa tai erottaa eri materiaaleiksi mekaanisin toimin, kuten kiertämällä, leikkaamalla, murskaamalla, jauhamalla tai hankaamalla;

13) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1025/2012 tarkoitettua eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;

14) *teknisellä asiakirjalla* valmistajan laatimaa asiakirjaa, jonka perusteella arvioidaan, onko sähkö- ja elektroniikkalaite sovellettavien vaatimusten mukainen sisältäen asianmukaisen analyysin ja arvioinnin riskeistä;

15) *teknisellä eritelmällä* asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka sähkö- ja elektroniikkalaitteen on täytettävä;

16) *jakelupalvelujen tarjoajalla* markkinavalvonta-asetuksen 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä.

4 §

Vaarallisten aineiden käytön rajoitukset ja poikkeukset niistä

Sähkö- ja elektroniikkalaite taikka sen korjaamiseen, uudelleenkäyttöön, toimintojen päivitykseen tai kapasiteetin lisäämiseen tarkoitettu liitäntäjohto tai varaosa ei saa sisältää vaarallisia aineita RoHS-direktiivissä säädetyt enimmäispitoisuudet ylittävinä pitoisuuksina. Rajoitettavista vaarallisista aineista ja niiden enimmäispitoisuuksista sekä näitä koskevista poikkeuksista annetaan RoHS-direktiivin mukaiset säännökset ympäristöministeriön asetuksella.

Valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuoja tai jakelija voi tehdä hakemuksen Euroopan komissiolle RoHS-direktiivin 5 artiklassa tarkoitetun poikkeuksen myöntämiseksi, uusimiseksi tai peruuttamiseksi. Hakemuksen teossa ja käsittelyssä noudatetaan RoHS-direktiivin mukaista menettelyä.

6 §

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

Kun valmistaja on varmistanut, että sähkö- ja elektroniikkalaite on 4 §:n mukainen, tämän on laadittava RoHS-direktiivin liitteen VI mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla kielellä, jonka markkinavalvontaviranomainen hyväksyy. Valmistajan on säilytettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan siitä, kun sähkö- ja elektroniikkalaite on saatettu markkinoille.

Muutokset sarjatuotannossa olevan tuotteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa ja muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä, joihin nähden sähkö- ja elektroniikkalaitteen vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan, on otettava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa asianmukaisesti huomioon.

9 §

Menettely vaatimustenvastaisuustilanteissa

Valmistajan, jonka on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama sähkö- ja elektroniikkalaite ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin laitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin käyttäjien saataville asetetun laitteen palauttamiseksi takaisin valmistajalle. Valmistajan on välittömästi ilmoitettava laitteen vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteuttamistaan toimenpiteistä markkinavalvontaviranomaiselle.

Valmistajan on pidettävä kirjaa vaatimusten vastaisista sähkö- ja elektroniikkalaitteista ja 1 momentin mukaisesti toteutetuista palautuksista sekä tiedotettava niistä jakelijoille.

10 §

Valtuutettu edustaja

Valmistaja voi kirjallisesti nimittää itselleen valtuutetun edustajan. Edustaja on tällöin valtuutettava hoitamaan ainakin seuraavat tehtävät:

1) EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen ja teknisten asiakirjojen pitäminen markkinavalvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä lähtien, kun sähkö- ja elektroniikkalaite on saatettu markkinoille;

2) kaikkien tarpeellisten asiakirjojen toimittaminen markkinavalvontaviranomaiselle sähkö- ja elektroniikkalaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

3) muu yhteistyö markkinavalvontaviranomaisen kanssa sen varmistamiseksi, että sähkö- ja elektroniikkalaite on tämän lain vaatimusten mukainen.

Valmistaja ei voi siirtää 5 §:n 1 ja 2 momenteissa säädettyjä velvollisuuksia valtuutetulle edustajalle.

11 §

Maahantuojan velvollisuudet laitteen markkinoille saattamisen yhteydessä

Maahantuojan on ennen sähkö- ja elektroniikkalaitteen markkinoille saattamista varmistettava, että valmistaja on täyttänyt 5 §:n 1 ja 2 momentissa, 6 ja 7 §:ssä sekä 9 §:n 2 momentissa säädetyt velvoitteet. Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että sähkö- ja elektroniikkalaite ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, maahantuojan on ilmoitettava tästä välittömästi valmistajalle ja markkinavalvontaviranomaiselle. Maahantuoja saa saattaa laitteen markkinoille vasta, kun laite on tämän lain vaatimusten mukainen.

Maahantuojan on ilmoitettava sähkö- ja elektroniikkalaitteessa tai jos se ei ole mahdollista, laitteen pakkauksessa tai laitteen mukana seuraavassa asiakirjassa, nimensä, rekiste-

röity tuotenimensä tai tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta maahantuoja on tavoitettavissa.

Maahantuojan on pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä markkinavalvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun sähkö- ja elektroniikkalaite saatetaan markkinoille ja varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat pyynnöstä viranomaisen saatavilla.

12 §

Maahantuojan velvollisuudet markkinoille saatetun laitteen vaatimustenvastaisuustilanteessa

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama sähkö- ja elektroniikkalaite ei täytä tämän lain vaatimuksia, maahantuojan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin laitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai tarvittaessa käyttäjien saataville asetetun laitteen palauttamiseksi takaisin maahantuojalle.

Maahantuojan on välittömästi ilmoitettava sähkö- ja elektroniikkalaitteen vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteuttamistaan toimenpiteistä markkinavalvontaviranomaiselle.

Maahantuojan on pidettävä kirjaa vaatimustenvastaisista sähkö- ja elektroniikkalaitteista ja laitteiden palautuksista sekä tiedotettava niistä jakelijoille.

13 §

Jakelijan velvollisuudet kun laite asetetaan saataville markkinoilla

Jakelijan on ennen sähkö- ja elektroniikkalaitteen asettamista saataville markkinoille tarkistettava, että siinä on kaikki 7 §:ssä ja 11 §:n 2 momentissa tarkoitetut merkinnät ja tiedot. Jos jakelijalla on syytä epäillä, että sähkö- ja elektroniikkalaite ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, jakelijan on ilmoitettava tästä valmistajalle tai maahantuojalle sekä markkinavalvontaviranomaiselle. Jakelija saa asettaa laitteen saataville markkinoilla vasta, kun laite on tämän lain vaatimusten mukainen.

14 §

Jakelijan velvollisuudet markkinoilla saataville asetetun laitteen vaatimustenvastaisuustilanteessa

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että sen markkinoilla saatavaksi asettama sähkö- ja elektroniikkalaite ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, jakelijan on varmistettava, että valmistaja, maahantuoja tai tarvittaessa jakelija itse ryhtyy toimenpiteisiin laitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai tarvittaessa käyttäjien saataville asetetun laitteen palauttamiseksi takaisin jakelijalle.

Jakelijan on välittömästi ilmoitettava laitteen vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteuttamistaan toimenpiteistä markkinavalvontaviranomaiselle.

4 luku

Ohjaus ja valvonta

17 §

Markkinavalvonta

Tämän lain mukainen markkinavalvontaviranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Eräistä EU-direktiiveissä säädetyistä lääkinnällisistä laitteista annetun lain,

MD-asetuksen, in vitro -diagnostiikkaan tarkoitetuista lääkinnällisistä laitteista sekä direktiivin 98/79/EY ja komission päätöksen 2010/227/EU kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/746 ja lääkinnällisistä laitteista annetun lain (719/2021) soveltamisalaan kuuluvien lääkinnällisten laitteiden osalta markkinavalvontaviranomainen on Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus.

Markkinavalvonnasta, ulkorajavalvonnasta sekä muutoksenhausta markkinavalvontaviranomaisten päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016).

Markkinavalvonnan, talouden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön sekä unionin markkinoille tulevien tuotteiden valvonnan puitteista säädetään markkinavalvonta-asetuksessa.

20 §

Tietojen luovuttaminen

Markkinavalvontaviranomaisen oikeudesta saada valvontaa varten tiedot talouden toimijalta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 8 §:ssä. Tiedot ja asiakirjat on toimitettava suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla markkinavalvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

Markkinavalvontaviranomaisella on kymmenen vuoden ajan sähkö- ja elektroniikkalaitteen markkinoille saattamisesta oikeus saada pyynnöstä valmistajalta, valtuutetulta edustajalta, maahantuojalta tai jakelijalta tiedot kaikista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille sähkö- ja elektroniikkalaitteita tai joille tämä on toimittanut sähkö- ja elektroniikkalaitteita.

28 a §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 4 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, ettei sähkö- ja elektroniikkalaite sisällä vaarallisia aineita,

2) 5 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta sähkö- ja elektroniikkalaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta,

3) 6 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus,

4) 7 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta sähkö- ja elektroniikkalaitteeseen kiinnitettävistä merkinnöistä ja yhteystiedoista,

5) 9 §:ssä säädettyä valmistajan menettelyvelvollisuutta vaatimustenvastaisuustilanteissa,

6) 11 §:ssä säädettyä maahantuojan velvollisuutta laitteen markkinoille saattamisen yhteydessä,

7) 12 §:ssä säädettyä maahantuojan velvollisuutta markkinoille saatetun laitteen vaatimustenvastaisuustilanteessa,

8) 13 §:ssä säädettyä jakelijan velvollisuutta, kun laite asetetaan saataville markkinoilla,

9) 14 §:ssä säädettyä jakelijan velvollisuutta markkinoilla saataville asetetun laitteen vaatimustenvastaisuustilanteessa,

10) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ja teknisiä asiakirjoja koskevaa valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta,

11) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädettyä tietojen ja asiakirjojen toimittamista koskevaa valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan velvollisuutta,

12) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädettyä valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan ilmoittamisvelvollisuutta, taikka

13) markkinavalvonta-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan d alakohdassa säädettyä valmistajan, maahantuojan, valtuutetun edustajan tai jakelupalvelujen tarjoajan korjaaviin toimiin ryhtymistä ja riskien vähentämistä koskevaa velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetun lain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 11 päivänä huhtikuuta 2022.

Helsingissä 1.4.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ ISSN 1455-8904